

Valtakunnalliset kotiseutupäivät Kajaanissa 4. - 7.8.2016

LOPPURAPORTTI

Kajaanin kaupunki

**Suomen
Kotiseutuliitto**

Kainuun liitto

SISÄLLYS

1.	YHTEENVETO VALTAKUNNALLISISTA KOTISEUTUPÄIVISTÄ.....	3
2.	TAVOITTEET	4
3.	TEEMA JA TUNNUS	5
4.	ORGANISAATIO.....	6
	4.1 JÄRJESTÄJÄT JA TOIMIHENKILÖT.....	6
	4.2 TOIMIKUNNAT	6
5.	OSALLISTUMINEN JA ILMOITTAUTUMINEN	8
	5.1 PAKETIT JA HINNAT.....	8
	5.2 RUOKAILUT	9
	5.3 MAJOITUS	9
6.	TOTEUTUNUT OHJELMA JA OSALLISTUJAMÄÄRÄT	10
	TORSTAI 4.8.2016	10
	PERJANTAI 5.8.2016	11
	LAUANTAI 6.8.2016	12
	SUNNUNTAI 7.8.2016	14
7.	VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI	15
	7.1 VERKKOSIVUT JA SOSIAALINEN MEDIA	15
	7.2 PAINOTUOTTEET.....	16
	7.3 TIEDOTUSTILAISUUDET, TIEDOTTEET JA ILMOITUKSET.....	16
	7.4 MEDIASEURANTA	16
8.	TALOUS	18
9.	PALAUTEKYSELY JA TULOKSET	18
10.	KIITOS!	19
11.	LIITTEET	20

1. YHTEENVETO VALTAKUNNALLISISTA KOTISEUTUPÄIVISTÄ

Kainuun Museo- ja kotiseutuyhdistys ry:n hallitus on vuosien mittaan keskustellut useita kertoja Valtakunnallisten kotiseutupäivien hakemisesta Kajaaniin. Hanke tuli ajankohtaiseksi vuonna 2016, jolloin tuli kuluneeksi 300 vuotta Kajaanin linnan antautumisesta ja linnan räjäyttämistä. Mukaan hankkeeseen pyysimme Kajaanin Eino Leino -seuraa, Kainuun Elias Lönnrot -seuraa ja Kainuun Nuottaa. Teknisenä järjestäjänä tulisi toimimaan Kajaanin kaupunki, jonka suhtautuminen hankkeeseen oli alusta lähtien positiivinen. Niinpä kaupungin hakemuksesta Suomen Kotiseutuliitto myönsi järjestelyvastuun Kajaanin kaupungille kesäkuussa 2015, ja olin saman vuoden elokuussa esittelemässä hanketta Espoon Valtakunnallisilla kotiseutupäivillä. Kotiseutupäivien teemaksi valittiin ”Tienviitta tulevaisuuteen”, joka juontaa alkunsa Eino Leinon tuotannosta.

Järjestelytoimikuntaan kutsuimme aktiivisia henkilöitä eri järjestöistä ja näin jälkikäteen järjestelytoimikunnan kokoonpanoa voidaan pitää erittäin onnistuneena. Jokainen toimikunnan jäsen toi hieman yli vuoden kestäneen urakan aikana aktiivisesti esiin hyviä ideoita ja hoiti oman osansa esimerkillisen hyvin. Päivien ohjelma alkoi vähitellen muodostua, ja se sisälsi virallisten kokousten lisäksi riittävän monipuolisesti kulttuuria, oman paikkakunnan historiaa, monipuolisia retkiä, kainuulaisia makuelämyksiä ja rentoa yhdessäoloa. Päiville osallistuneet noin 300 henkeä vastasivat itse majoituksesta, retkistä, gaalailasta jne. aiheutuneista kustannuksista. Kainuun Museo- ja Kotiseutuyhdistys ry sai Olvi-säätiöltä apurahan, joka helpotti huomattavasti kaksipäiväisen kotiseututorin järjestämistä. Muutoin rahoitus hoidettiin Kajaanin kaupungin ja Kainuun liiton toimesta. Lisäksi tapahtumista saatiin jonkin verran mainostuloja. Päätoimikunnan jäseniksi valittiin paikkakunnalla ja laajemmaltikin vaikutusvaltaisia henkilöitä, jotka omalta osaltaan toivat kotiseutupäiville tunnettavuutta. Kajaanin kaupunki valitsi tapahtuman koordinaattoriksi Mintu Rimpiläisen, joka hoiti tehtävänsä kiitettävästi.

Kotiseutupäiviä tuotiin laajasti esille sekä Kajaanin kaupungin että Suomen Kotiseutuliiton toimesta sosiaalisessa mediassa. Järjestelyt olivat laajasti esillä myös paikallisessa lehdistössä ja radiossa. Tapahtumasta laadittu 32-sivuinen esite postitettiin keväällä 2016 kaikille Suomen Kotiseutuliiton jäsenyhdistyksille ja sitä oli yleisesti saatavilla myös Kajaanissa. Varausjärjestelmän hoiti korkealla ammattitaidolla RTG Sales Oy.

Päiville osallistuneiden virallisten edustajien määrä oli noin 300 henkeä, jota voidaan pitää erittäin hyvänä, sillä se oli selvästi enemmän kuin edellisen vuoden Espoon kotiseutupäivien osallistujamäärä. Osallistujien suureen määrään vaikutti selvästikin monipuolinen ohjelma ja järjestäjien sitoutuminen asiaansa. Järjestelyissä tähdättiin monipuoliseen tarjontaan sekä virallisille edustajille että paikallisille asukkaille. Ensisijaisesti paikallisille asukkaille tarkoitettuja ohjelma-numeroita olivat mm. kotiseutumarkkinat, tervanpolttonäytös, elokuvaillat sekä linnan piiritus- ja räjäytysnäytelmä. Tulevaisuus-seminaariin ja Eino Leino -musiikkidraamaan osallistui virallisten edustajien lisäksi mukava määrä kajaanilaisia. Korkeatasoisesta kulttuuritarjonnasta voitaneen mainita mm. Eino Leino -musiikkidraama ja Panleino -kvartetin esiintyminen gaalaillassa. Linna-tapahtumaan osallistuneiden sotilaiden ja siviilien esiintyminen avajaisissa ja laajemmaltikin kaupungilla toi oman mausteensa tapahtumaan. Lauantaina järjestetyt retket saivat kiitosta monipuolisuudestaan ja oppaiden ammattitaidosta. Suurimman suosion sai Kajaanin linna-tapahtuma, jota oli seuraamassa yli 5000 katsojaa. Tapahtuma esitettiin suorana lähetyksenä Yle Areenassa.

Jälkikäteen voitaneen sanoa, että tapahtuma sai erinomaisen palautteen ja toimi erinomaisena matkailumainoksena Kajaanin kaupungille. Lämmin kiitos kaikille mukana olleille.

Paavo Enroth
Järjestelytoimikunnan puheenjohtaja

2. TAVOITTEET

Valtakunnalliset kotiseutupäivät ovat Suomen Kotiseutuliiton ja kotiseututyön vuosittainen päätapahtuma, joka on järjestetty vuodesta 1949 lähtien. Päivillä käsitellään kotiseututyön ajankohtaisia aiheita ja esitellään järjestäjäalueen omaleimaisuutta, paikallisia perinteitä, käyntikohteita sekä nähtävyyksiä.

Vuosittain järjestettävien Valtakunnallisten kotiseutupäivien tarkoituksena on tärkeiden teemojen esille tuonti, alueiden elävöittäminen ja alueellisen yhteistyön edistäminen, joiden kautta haetaan pysyviä vaikutuksia alueelle.

Kotiseutupäivien kävijämäärätavoitteeksi asetettiin 250 Suomen Kotiseutuliiton jäsenyhdistysten, -kuntien ja liittojen edustajaa sekä avoimien tilaisuuksien tavoitteeksi tuhansia paikallisia ja matkailijoita.

Asetetut tavoitteet toteutuivat. Valtakunnallisten kotiseutupäivien yleisötapahtumat keräsivät yhteensä tuhansia osallistujia. Ylivoimaisesti suosituin oli näytös Kajaanin linnan valtauksesta ja linnan pyrotekninen räjäytys, joka keräsi Rantapuistoon tuhansia katsojia.

Kuva: Reijo Haukia

3. TEEMA JA TUNNUS

Valtakunnallisia kotiseutupäiviä vietettiin Kajaanissa teemalla Tienviitta tulevaisuuteen. "Teemaa lähestytään kaupungin pitkän ja monivaiheisen historian pohjalta. Kajaanin linnan rakentamisesta alkava kaupungin historia osoittaa, että täällä on aina löydetty vaikeiden vaiheiden jälkeen uusi tienviitta tulevaisuuteen", kertoo Kajaanin kaupunginjohtaja Jari Tolonen.

Teemaa ja kaupungin nykyhetken tienviittoja tuotiin monipuolisesti esille kotiseutupäivien ohjelmassa. Tienviitta tulevaisuuteen -seminaarissa käsiteltiin maakuntauudistusta ja tulevaisuuden kuntaa, kotiseututyötä, Kainuun, Suomen ja Euroopan tulevaisuutta sekä rakentamisen ja pelialan näkymiä tulevaisuudessa.

Järjestelytoimikunta valitsi Kajaanin kotiseutupäivien teeman tunnuksiksi oheisen Tienviitta tulevaisuuteen -logon. Logoa käytettiin kotiseutupäivien viestintämateriaaleissa. Lisäksi viestinnässä hyödynnettiin kuvaaja Reijo Haukian ottamaa valokuvaa Kajaanin nimikkokukasta, metsäkurjenpolvesta, bannerin muodossa.

4. ORGANISAATIO

4.1 JÄRJESTÄJÄT JA TOIMIHENKILÖT

Valtakunnallisten kotiseutupäivien pääjärjestäjä oli Kajaanin kaupunki yhteistyössä Suomen Kotiseutuliiton ja paikallisten toimijoiden kanssa. Kajaanin Valtakunnallisten kotiseutupäivien suojelijana toimi Suomen pääministeri Juha Sipilä.

Kotiseutupäivien käytännön asioiden järjestämisessä olivat aktiivisesti mukana Kainuun museo- ja kotiseutuyhdistys ry, Elias Lönnrot -seura ry, Eino Leino -seura ry, Kainuun Nuotta ry, Kajaanin Matkailuoppaat ry, Paltaniemen kotiseutuyhdistys ry, RTG Sales Oy ja Kainuun liitto.

Kotiseutupäivien koordinaattorina työskenteli Kajaanin kaupungilta Minta Rimpiläinen ja häntä avustivat eri aikoina järjestelytoimikunnan jäsenet sekä muut sidosryhmät. Kajaanin kaupungin keskushallinto ja Suomen Kotiseutuliiton hallinto auttoivat tarpeen mukaan.

Kotiseutupäivien ilmoittautumis- ja majoitusjärjestelyistä vastasi RTG Sales Oy, joka hallinnoi sähköistä ilmoittautumisjärjestelmää sekä vastaanotti ilmoittautumiset paperisella lomakkeella ja puhelimitse. RTG Sales Oy vastasi asiakkaiden kyselyihin sekä laskutti pääsymaksut.

Kajaanin Matkailuoppaat suunnittelivat retkiohjelmat ja toteuttivat retket käytännössä. Ilmoittautumisajan päätyttyä vapaita retkipaikkoja tarjottiin kaikille retkistä kiinnostuneille Kajaani Infon kautta kahden viikon ajan. Retket kiinnostivat niin paikallisia asukkaita kuin myös matkailijoita.

Kotiseutumarkkinoiden järjestämisessä olivat mukana Kainuun museo- ja kotiseutuyhdistyksen lisäksi myös Kainuun Nuotta ry, Elias Lönnrot –seura ry sekä Ilmari Kianto seura ry. Kaksipäiväiset markkinat juonsi Kainuun Nuotta ry:n toiminnanjohtaja Veli-Matti Karppinen.

Kuva: Minta Rimpiläinen

Tapahtumajärjestelyihin osallistui myös talkoolaisia, jotka työskentelivät pääasiassa kotiseutukassien pakkaamisessa, info- ja ilmoittautumispisteellä, opastustehtävissä sekä maksullisten tilaisuuksien lipuntarkastajina. Osittain haasteita työvoiman saantiin toi tapahtuman ajankohta, joka sattui lomakaudelle. Esimerkiksi opiskelijoiden hyödyntäminen tapahtumajärjestelyissä ei ollut mahdollista tästä syystä.

4.2 TOIMIKUNNAT

Virallisia toimikuntia olivat päätoimikunta ja järjestelytoimikunta. Päätoimikunnan tarkoituksena oli ohjata tapahtuman valmistelua ja tapahtuman käytännön järjestelyistä vastasi järjestelytoimikunta. Muita järjestelyihin osallistuneita epävirallisia työryhmiä olivat torityöryhmä sekä viestintätyöryhmä.

Järjestelytoimikunta kokoontui virallisesti yhteensä 18 kertaa, mutta niitä ennen oli pidetty useita suunnittelukouksia. Päätoimikunta kokoontui yhteensä 4 kertaa.

4.3 YHTEISTYÖKUMPPANIT

Yhteistyö oli sujuvaa koko tapahtuman ajan eri yhteistyökumppaneiden välillä. Kainuun liitto, Kainuun Osuuspankki, Kajaanin evankelis-luterilainen seurakunta, Metsähallitus ja Paltamon kunta olivat keskeisiä yhteistyökumppaneita ja taloudellisia tukijoita.

Muita tärkeitä yhteistyökumppaneita olivat Kajaanin Mamselli, Kainuun Museo, Kajaanin taidemuseo, Kaukametsän kongressi- ja kulttuurikeskus, Kajaanin ammattikorkeakoulu Oy, Kainuun ammattiopisto, Kajaanin lukio ja Kespro Oy.

5. OSALLISTUMINEN JA ILMOITTAUTUMINEN

Valtakunnallisille kotiseutupäiville ilmoittautuminen alkoi 30.3.2016 ohjelman julkaisun yhteydessä. Viimeinen ilmoittautumispäivä oli 15.7.2016. Suurin osa kotiseutupäivien osallistujista ilmoittautui Valtakunnallisille kotiseutupäiville sähköisellä lomakkeella osoitteessa www.kajaani.fi/kotiseutupaivat.

Ilmoittautumaan pystyi myös paperisella ilmoittautumislomakkeella tai puhelimitse. Pääosa tapahtumista oli kaikille avoimia tilaisuuksia, kuten seminaari, näytös Kajaanin linnan valtauksesta sekä pyrotekninen räjäytys, keskustelukammarit, jumalanpalvelus, kotiseutumarkkinat Raatihuoneentorilla ja Raatihuoneella sekä tervansoutunäytös.

Info- ja ilmoittautumispiste palveli osallistujia Kaukametsässä kolmena päivänä. Infopiste oli avoinna to 4.8. klo 13–16, pe 5.8. klo 11–16 ja la 6.8. klo 8–11. Ilmoittautuneiden määrä jakaantui lähes tasan torstaille ja perjantaille.

Kuva: Minta Rimpiläinen

5.1 PAKETIT JA HINNAT

Kotiseutupäivien osallistajat valitsivat ilmoittautuessaan joko kokonais- tai osapaketin. Paketit olivat myynnissä 3.6. saakka edullisempaan hintaan. Suurin osa paketeista ostettiin ko. päivämäärään mennessä. Kokonaispaketin hinta oli 3.6. saakka 85,00 euroa ja 4.6. alkaen 100,00 euroa. Osapaketin hinta oli 3.6. saakka 45,00 euroa ja 4.6. alkaen 60,00 euroa.

Kokonaispakettiin kuuluivat seuraavat: Kotiseutupäivien osallistujakassi materiaaleineen, Tienviitta tulevaisuuteen -seminaari 4.8., seminaarikahvit, Kajaanin kaupungin vastaanotto 4.8., kotiseutupäivien avajaiset 5.8., keittolounas Raatihuoneentorilla 5.8., Suomen Kotiseutuliiiton vuosikokous 5.8., kokouskahvit 5.8., keskustelukammarit 5.8., Laulavia latvoja - syviä juuria (Eino Leino ja kotiseutu) juonnettu musiikinäytelmä 5.8., kotiseutugaala kuljetuksineen, ohjelmineen ja illallisineen 6.8. sekä jumalanpalvelus ja kirkkokahvit 7.8.2016.

Osapaketti sisälsi kaiken muun edellä mainitun paitsi kotiseutugaalan. Paketit eivät sisältäneet majoitusta, retkiä eivätkä Kotiseutuklubin tapahtumaa perjantaina 5.8.2016.

Kotiseutupäivien kokonaispaketin lunasti yhteensä 194 henkilöä ja osapaketin yhteensä 75 henkilöä. Järjestelyihin osallistuneet tahot mukaan lukien kokonaisosallistujamääräksi tuli 299 henkilöä, joka ylitti positiivisesti kävijämäärätavoitteen.

5.2 RUOKAILUT

Pakettivaihtoehdot sisälsivät seminaarikahvit, kokous- ja kammarikahvit sekä perjantain 5.8. torilounaan Raati-huoneentorilla. Kokonaispaketti sisälsi lisäksi kotiseutugaalan kolmen ruokalajin juhlaillallisen. Gaalailallisesta ja Kaukametsän kahvituksesta vastasi Kajaanin Mamselli. Palvilihakeitto-torilounaasta vastasi Ravintola Grownow.

Tarjoiluihin valittiin kainuulaisia makuja. Gaalailallisella tarjottiin alkupalaksi poro-juustoleipäkeittoa sekä tervaleipää, pääruokana tarjottiin paistettuja ahvenfileitä, voi-sipulikastiketta, puikulaperunat sekä naattiporkkanat. Jälkiruoaksi nautittiin vadelmia viinihytyelössä sekä tervankonvehti kahvin tai haudutetun teen kera. Tarjoilut saivat eri tilaisuuksissa paljon kiitosta herkullisista mauista, näyttävästä esille laitosta sekä ystävällisestä palvelusta.

Kuva: Minta Rimpiläinen

5.3 MAJOITUS

Kotiseutupäivien osallistujille oli varattu majoituskiintiöt Scandic Kajanuksesta ja Original Sokos Hotel Valjuksesta. Scandic Kajanuksen kiintiö täyttyi kokonaan ja Original Sokos Hotel Valjuksessa oli muutamia vapaita huoneita jäljellä. Erikoishintaiset majoitukset varattiin ilmoittautumisen yhteydessä RTG Sales Oy:n kautta. Käsiohjelmassa esiteltiin myös kattavasti alueen muut mahdolliset majoituspaikat.

6. TOTEUTUNUT OHJELMA JA OSALLISTUJAMÄÄRÄT

TORSTAI 4.8.2016

Kotiseutupäivät alkoivat torstaina 4.8. kotiseutugolfilla, joka järjestettiin Paltamo Golfissa. Kotiseutugolfiin osallistui kuusi henkilöä.

Tienviitta tulevaisuuteen -seminaari järjestettiin kaikille avoimena ja maksuttomana tilaisuutena Kajaanissa 4.8. klo 16.00. Tilaisuuden juonsivat Suomen Kotiseutuliiton toiminnanjohtaja Riitta Vanhatalo ja Kainuun museo- ja kotiseutuyhdistyksen puheenjohtaja Paavo Enroth.

Tienviitta tulevaisuuteen -seminaarissa oli korkeatasoisia puhujia sekä mielenkiintoista keskustelua. Puhujina olivat muun muassa Kajaanin kaupunginjohtaja Jari Tolonen, kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen, Euroopan parlamentin jäsen Merja Kyllönen, arkkitehti, professori emeritus, talotohtori Panu Kaila, Game Industry Specialist Timo Ylikangas sekä ministeri ja Kotiseutuliiton hallituksen varapuheenjohtaja Raimo Sailas. Seminaarissa käsiteltiin maakuntauudistusta ja tulevaisuuden kuntaa, kotiseututyötä, Kainuun, Suomen ja Euroopan tulevaisuutta sekä rakentamisen ja pelialan näkymiä tulevaisuudessa.

Tilaisuuden päätti Kajaani Dancen Talvivaara-tanssiteos. Tilaisuuteen osallistui arvion mukaan noin 250 henkilöä.

Kuva: Minta Rimpiläinen

Torstain ohjelma päättyi Kajaanin kaupunginvastaanotolle Kaukametsään. Suomen Kotiseutuliiton hallitus myönsi Kotiseutuliiton kultaisen ansiomerkin kajaanilaiselle Maija Rissaselle. Ansiomerkki luovutettiin Valtakunnallisten kotiseutupäivien kaupungin vastaanotolla. Kajaanin kaupunginvastaanotolle oli ilmoittautunut ennakkoon 136 henkilöä.

PERJANTAI 5.8.2016

Perjantain 5.8 keskustelukammarit olivat suosittuja. Keskustelukammareita järjestettiin yhteensä neljä, joista yksi alueellista kotiseututyötä käsittelevä keskustelukammari pidettiin jo aamulla. Iltapäivän keskustelukammareiden teemat olivat "Kotoutuminen, kunnat ja kotiseututyö", "Paikallismuseoiden uudet tuulet" ja Kainuu-kammari "Maiseman tarina".

Suomen Kotiseutuliiton vuosikokouksen puheenjohtajana toimi Kajaanin kaupunginjohtaja Jari Tolonen. Kokouksen aluksi palkittiin Vuoden kotiseutuyhdistys Haapajärvi-Seura ja Vuoden kaupunginosa Reposaari. Suomen Kotiseutuliiton vuosikokous antoi julkilausuman, joka korostaa identiteettityön keskeistä roolia alueiden elinvoimaa kehitettäessä. Kokoukseen osallistui 158 äänivaltaista edustajaa ja yhteensä 200 henkilöä.

Kuva: Minta Rimpiläinen

Raatihuoneentorilla järjestettiin kaksipäiväiset kotiseutumarkkinat. Raatihuoneella oli samaan aikaan tilojen, nukkenäyttelyn ja kainuulaisten kyläkirjojen esittelyä. Raatihuone onkin vanhin Kajaanin keskusta-alueella säilynyt rakennus.

Kotiseutumarkkinat olivat Kajaanin ja Kainuun alueen ihmisille tärkeä kohtaamispaikka sekä samalla näyteikkuna myös muualta tulleille kotiseutupäivien vieraille Kajaanin perinteikkäässä keskustassa. Torilla ihmiset pääsivät tutustumaan kainuulaiseen kotiseututoimintaan sekä kokemaan aitoa toritunnelmaa. Kahden päivän ajan torilla oli esillä noin 25 eri kotiseututoimijan tuotteita sekä palveluja eri puolilta Kainuuta sekä maakunnan rajojen ulkopuolelta. Toriohjelma oli avoin kaikille ja torilla viihtyivät niin lapset kuin aikuisetkin taikuden, musiikin ja työnäytösten parissa. Päivän aikana saattoi törmätä myös 1700-luvun sotilaisiin.

Kuva: Minta Rimpiläinen

Kotiseutupäivien avajaiset pidettiin Raatihuoneentorilla perjantaina 5.8 klo 12–13. Avajaiset alkoivat alkufanfaarilla, jonka jälkeen Suomen Kotiseutuliiton hallituksen puheenjohtaja Kirsi Moisander avasi kotiseutupäivät yhdessä Kajaanin kaupunginjohtaja Jari Tolosen kanssa. Avauksen jälkeen kuultiin europarlamentaarikko Merja Kyllösen tervehdys. Sampo Suihko toi viestin Espoon 2015 kotiseutupäiviltä. Suomen Kotiseutuliitto myönsi Vuoden kotiseututeko -palkinnon Saimi Hoyerille, Thomas Hoyerille ja Janne Leinoselle Punkaharjun entisen Valtionhotellin kunnostamisesta. Avajaiset päättyivät juontajan kiitoksiin sekä loppufanfaariin.

Kainuun Nuotta järjesti yhdessä Nakertaja-Hetteenmäen kyläyhdistyksen kanssa vanhojen kainuulaisten lyhytelokuvien esittämiset Valtakunnallisten kotiseutupäivien yhteydessä. Elokuvat oli kuvattu eri aikakausina Kainuussa sisältäen eri teemoja ja esitysten alussa oli taustakeskusteluja. Perjantaina esiteltiin Talvisia metsätöitä Kainuussa (1935) ja Jokihelmien lumoissa (1992). Lauantain elokuvissa esitettiin Kajaani-Kainuun sydän (1948), Kainuun historia (1935–1980), Talvisia metsätöitä Kainuussa (1935) ja Jokihelmien lumoissa (1992).

Seppälässä järjestettiin tervanpolttonäytös ja Impilinnan esittely yhdessä Kainuun ammattiopiston luonnonvaralan kanssa.

Lasten opastettu linnan kierros järjestettiin yli 5-vuotiaille lapsille kreivitär Kristiina Brahen johdolla. Kierrokselle osallistui yhteensä 36 henkilöä. Opastettu kierros kesti tunnin ajan ja lopuksi lapset löysivät aarteita rauniolinnasta.

Valtakunnallisilla kotiseutupäivillä esitettiin 45 minuutin juonnettu konsertti teemalla Laulavia latvoja – syviä juuria, Eino Leino ja kotiseutu, jossa tekstien ja esitysten painopiste oli Eino Leinon lapsuudessa, lapsuuden perheessä, lahjakkuuden kehityksessä ja kotiseudussa. Katsojia oli yhteensä 428 henkilöä.

Suomen Kotiseutuliiton Kotiseutuklubin tapaamiseen kokoontui noin 50 henkilöä Kaukametsän kongressi- ja kulttuurikeskuksen lämpiössä. Tilaisuudessa esiintyi kanteletaiteilija Eeva-Maria Nivalainen. Tapaamisen päätteeksi käveltiin yhdessä linnanraunioille seuraamaan valtausnäytöstä.

Kotiseutupäivien ylivoimaisesti suurimmat kävijämäärät saatiin Kajaanin rauniolinnalla ja rantapuistossa järjestettävässä näytöksessä Kajaanin linnan valtauksesta ja pyroteknisestä räjäytyksestä. Tapahtumassa oli paikalla arviolta ennätysmäärä yli 5000 osallistujaa. Tapahtuma tuli suorana lähetyksenä Yle Areenalta. Kajaanin linnan valtausnäytös toteutettiin noin 60 sotilasalan harrastajan sekä 20 siviilin voimin. Pyroteknisestä räjäytyksestä vastasi kajaanilaislähtöinen Markku Aalto Oy Pyroman Finland Ltd:stä.

Kuva: Elina Kuismin

LAUANTAI 6.8.2016

Lauantaina 6.8. Raatihuoneentorilla oli kasvomaalausta, harmonikkamusiikkia ja Kajaani Dancen tanssiesityksiä. Torilla vieraili myös entisajan torimyyjä ja Posti-Stiina. Torilla oli mahdollisuus tehdä ostoksia, tutustua työnäytöksiin kuten verkkonpaikkaukseen ja taontaan.

Lauantaina järjestetyt kotiseuturetket Kainuun maisemiin olivat suosittuja. Retki nro 5 Kainuun meren risteily myytiin loppuun ennakkoon. Yksi retki ei toteutunut vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Vapaita retkipaikkoja myytiin kaikille retkistä kiinnostuneille kotiseutupäivien ilmoittautumisajan jälkeen heinäkuussa.

Retki nro 1 Lönnrotin ja Leinon Kajaani, osallistujia 25

Eino Leino syntyi 1878 Paltaniemen Hövelössä. Elias Lönnrot toimi Kajaanin piirin ja linnan lääkärinä vuosina 1833–1853. Lönnrotin ja Leinon perintöä vaalitaan Eino Leino -talossa, jossa retkellä vierailtiin. Paltaniemen muut käyntikohteet olivat 290-vuotias kuvakirkko, keisarintalli ja Paltaniemen venesatama. Kiertoajelulla vierailtiin

myös Leinon syntymäkodin Hövelön pihapiirissä. Seudun tarinat, nykypäivän kuulumiset sekä Kajaanin keskustan tärkeimmät nähtävyydet tulivat tutuiksi.

Retki nro 2 Raatteentie, osallistujia 46

Suomussalmella käytiin Suomen talvisodan aikana raskaat taistelut ankarissa talvisissa olosuhteissa kahta puna-armeijan divisioonaa vastaan.

Tieto Raatteentien mottitaisteluista levisi nopeasti maailman ympäri. Retkellä tutustuttiin Suomussalmen kirkonkylän ja Raatteentien taistelujen kulkuun monilla muistomerkeillä ja käytiin myös Raatteen Vartiomuseossa ja Raatteen Portin talvisotamuseossa. Tulomatkalla oli käynti Hyrynsalmen Vanhalla Asemalla.

Retki nro 3 Oulujärven kierros, osallistujia 54

Paltamon kansainvälisessä Muistoista tulevaisuuteen -ekomuseohankkeessa kylillä kerättiin yhteisvoimin lähihistoriaa, työtapoja sekä tietoja merkkihenkilöistä. Retkellä kuultiin tarinoita Melalahden kylän erikoisesta luonnosta ja kuulumisia sekä ihailtiin Oulujärveä. Hakasuolla tutustuttiin Vanhojen sanojen seinään, edelleen toimivaan myllyyn, Kiveksen rosvoihin, Varisjokeen sekä raudan ja tervan valmistukseen. Manamansalossa Kassu Halosen Taide-talossa oli lounas ja taidenäyttelyn esittely. Alassalmen lossin kautta ajettiin Vuolijoelle, jossa vierailtiin harmaakivikirkossa ja Riihipiha-museossa. Museoalueen rakennukset ilmentävät kainuulaista pihapiiriä 1800–1900-luvun vaihteessa. Riihipihan yhteydessä ovat myös Pankkimuseo sekä Lotta Svärd -järjestön ja suojeluskunnan toiminnasta kertovat osastot.

Retki nro 4 Talvivaarasta Renforsin Rantaan, osallistujia 35

Talvivaaran kaivos, nykyisin Terrafame, on Sotkamossa pääasiassa nikkeliä ja sinkkiä tuottava monimetallikaivos. Siellä käytetään biokasaliuotusmenetelmää, ja tavoitteena on ympäristön kannalta kestävä, turvallinen sekä taloudellinen kaivostoiminta. Retkellä tutustuttiin kaivokseen ja ihailtiin komeita maisemia Vuokatinvaaralla. Sotkamon kirkonkylän kautta palattiin takaisin Kajaaniin, jossa päätutustumiskohteena oli Renforsin Rannan yritysalue. Se on perustettu UPM:n Kajaanin tehtaan entisiin tiloihin ja nimetty aikoinaan Kajaanissa vaikuttaneen monipuolisen tehtailija, Herman Renforsin, mukaan. Alueella on kolmisenkymmentä yritystä.

Retki nro 5 Kainuun meren risteily, osallistujia 55

Tällä retkellä ihailtiin Kainuun meren eli Oulujärven upeita maisemia laivalounaan parissa. Risteily alkoi Kalkkisilalta, ja valkokylkinen S/S Kouta suuntasi Kajaaninjokea pitkin kohti Oulujärveä. Kannen alla 95-vuotias höyrykone puksutti tasaisella rytmillä ja vei alusta eteenpäin melkein äänettömästi. Retkellä nähtiin Lönnrotia ja Leinoa innoittaneet maisemat ja Suomen suurin yhtenäinen järvenselkä. Paltaniemen satamassa noustiin maihin ja tutustuttiin 290-vuotiaaseen Paltaniemen kuvakirkkoon sekä Keisarintalliin. Retkellä sai tehdä ostoksia pellavavaatteita valmistavassa Lanterin Puodissa ja tavata historiallinen roolihenkilö.

Retki nro 7 Kajaanin kulttuurikävely, osallistujia 22

Kulttuurikävelyllä käväistiin Kauppatorilla, vierailtiin uusgoottilaista rakennustyyliä edustavassa Kajaanin kirkossa ja bysanttilaistyyllisessä ortodoksisessa kirkossa. Aikoinaan kohua herättänyt Urho Kekkosen muistomerkki Suuri aika, Kekkosen koulutalo ja J.L. Engelin suunnittelema Kajaanin Raatihuone olivat käyntikohteina. Lounas nautittiin entisessä tehtaanjohtajan asunnossa Koskikarassa, jossa nykyisin on Ravintola Sirius. Kajaaninjoen rannan nähtävyydet rauniolinna, tervakanava sekä monet muistomerkit tulivat tutuiksi. Retkellä kohdattiin myös historiallinen roolihenkilö.

Retki Kaukametsä tutuksi - ei toteutunut vähäisen osallistujamäärän vuoksi.

Kotiseutugaalaa vietettiin Ravintola Vimpelissä 6.8. klo 19–22. Kotiseutugaalaan osallistui yhteensä noin 250 henkilöä. Gaalassa esiintyi Panleino, joka on Eino Leinon runouden ja hänen runoihinsa sävelletyn musiikin sanansaattaja Suomessa ja maailmalla. Ohjelmassa oli myös kolmen ruokalajin juhlaillallinen, Kajaanin kaupungin ja Kainuun liiton tervehdykset, kutsu vuoden 2017 kotiseutupäiville Jyväskylään sekä Kotiseutuliton puhe ja kotiseututyön

ansiomitalien jako. Ansiomitalit saivat Helena Aaltonen Sotkamosta, Iikka Alasalmi Kajaanista, Hannu Haukanhovi Espoosta, Reijo Heikkinen Kajaanista, Anja Holpainen Kemistä, Helena Honka-Hallila Turusta, Kalevi Peltola Heinolasta, Senja Säkkinen Paltamosta, Sakari Takalo-Eskola Oulaisista ja Matti Väisänen Kajaanista. Illan päätti Nälkämaan laulu. Illan juonsi museonjohtaja Antti Mäkinen. Hän kertoi juontopuheissaan Kajaanin ja Kainuun mielenkiintoisesta historiasta tarinoita sekä tietoa kainuulaisesta ruokaperinteestä.

SUNNUNTAI 7.8.2016

Sunnuntain ekumeeninen jumalanpalvelus pidettiin Rantapuistossa. Osallistujia oli noin 350 henkilöä. Tervansoutunäytöstä oli seuraamassa noin 260 henkilöä. Tervansoutunäytöksen jälkeen Kajaanin seurakunta tarjosi kirkkokahvit Keskusseurakuntakodilla.

Kuva: Mintta Rimpiläinen

7. VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Kotiseutupäivien viestintää ja markkinointia toteutettiin koko tapahtuman järjestämisen ajan. Viestinnällä ja markkinoinnilla oli suuri merkitys tapahtuman onnistumisen kannalta. Markkinoinnin avulla Valtakunnalliset kotiseutupäivät -tapahtuma tuotiin yleisön tietoisuuteen ja saataville. Päivien ohjelmasta kerrottiin tarkemmin infotilaisuuksissa, mediatiedotteilla sekä sähköisillä viestintäkanavilla.

Viestintäryhmä oli koordinaattorin apuna viestinnässä ja markkinoinnissa. Kajaanin kaupunki, Suomen Kotiseutuliitto ja Kainuun liitto tekivät toimivaa yhteistyötä viestinnässä ja markkinoinnissa. Suomen Kotiseutuliitto viesti tapahtumasta valtakunnallisesti ja Kajaanin kaupunki sekä Kainuun liitto viesti pääasiassa paikallisesti.

Päätoimikuntaan nimettiin edustajia paikallisesta mediasta. Yhteistyö median edustajien kanssa sujui koko tapahtuman järjestelyjen ajan hyvin. Mediatiedotteet julkaistiin aina paikallismedioissa. Erityisen hienoa oli huomata Yle Kainuun aktiivisuus, kun he tekivät suoraa lähetystä Yle Areenaan linnan valtausnäytöksestä. Se tavoitti paljon katsojia verkon kautta myös valtakunnallisesti. Ilta-Sanomat julkaisi koosteen tapahtumasta omilla sivuillaan.

Kuva: Mintta Rimpiläinen

7.1 VERKKOSIVUT JA SOSIAALINEN MEDIA

Kajaanin kotiseutupäivien verkkosivut avattiin marraskuussa 2015 osoitteessa www.kajaani.fi/kotiseutupaivat. Sivuille koottiin tarkempaa tietoa ohjelmista, retkistä, majoituksista sekä yleisiä käytännön ohjeita kotiseutupäivien osallistujille. Kotiseutupäiville ilmoittautuminen tapahtui myös verkkosivujen kautta. Verkkosivuosoitteen luomisessa kannatti valita lyhyt ja selkeä osoite, koska osallistujia ohjataan sivustolle koko ajan hakemaan lisätietoa. Sosiaalisen median kanavilta oli usein linkitys verkkosivuille.

Kajaanin kaupungin verkkosivuilla olevilla kotiseutupäivien sivuilla kävijämäärät olivat yhteensä 6308. Kotiseutupäiviin liittyvät sivun katselut olivat yhteensä 8553. Huhti- ja elokuussa oli nähtävissä piikki kävijämäärissä. Huhtikuun piikki selittyi ilmoittautumisajan alkamisella ja elokuun suureen kävijämäärään vaikuttavat kotiseutupäivien alkaminen ja osallistujien kiinnostus kotiseutupäivien ohjelmia ja lisätietoja kohtaan. Verkkosivujen kävijäseurantatiedot on liitteenä, josta selviävät julkaistujen sisältöjen sivun katselut, keskimääräinen sivulla käytetty aika, saapumiset ja poistumiset.

Kotiseutupäiville oli luotu omat Facebook-sivut aiemmin. Kanavaa hyödynnettiin myös Kajaanin kotiseutupäivillä ajankohtaisten asioiden tiedottamisessa sekä lisäämällä "keveitä" juttuja järjestelyiden etenemisestä. Kuvat ja muutaman sekunnin mittaiset videot kiinnostavat seuraajia, esimerkiksi kuva Kajaanin nimikkokukasta kukinta-aikana sekä gaalailallisen maistelutilaisuudesta otettu kuva. Järjestäjiä ja yhteistyökumppaneita sitoutettiin jakamaan päivityksiä, niin päivitys tavoitti laajemman yleisön. Kajaanin päivistä ei luotu erillistä tapahtumasivua. Tätä voisi kokeilla jatkossa muiden kotiseutupäivien aikana, jolloin tapahtuma tavoittaa enemmän myös paikallista väkeä.

Kotiseutupäivien aikana keskusteluun pystyi osallistumaan sosiaalisessa mediassa aihetunnisteella *#kotiseutupäivät*. Esimerkiksi Twitterissä aihetunnisteella löytyy useita Kajaanin kotiseutupäiviä koskevia twiittejä.

7.2 PAINOTUOTTEET

Elokuussa 2015 julkaistiin Kajaanin kotiseutupäivien ennakoesitteenä flyer ja juliste. Flyeriä jaettiin Valtakunnallisilla kotiseutupäivillä Espoossa 2015. Lisäksi flyeriä jaettiin Kajaani Infossa, Matkamessuilla, Kajaanin markkinakadulla sekä yhteistyökumppaneiden kautta eri tilaisuuksissa.

Käsiohjelma oli kotiseutupäivien pääesite. Käsiohjelma valmistui maaliskuussa 2016. Käsiohjelman painosmäärä oli 3500. Käsiohjelman tietojen kokoaminen ja vedoskierrokset kestivät yhteensä kolme kuukautta. Käsiohjelmaan myytiin mainostilaa kokosivun ja puolen sivun edestä.

Kotiseutupäivien osallistujille jaettiin teemaan sopivat kotiseutukassit, joihin oli pakattu kotiseutupäivien materiaalia. Kotiseutupäivien banderolli oli kuukauden ajan esillä Kajaanin Kauppakadun yllä. Banderolli oli esillä muun muassa suosittu Runoviikon ja markkinakadun aikaan, jolloin Kajaani oli tuhansia kävijöitä. Kotiseutupäivien roll up:ia hyödynnettiin markkinakadulla Kajaanin kaupungin infopisteellä sekä kotiseutupäivien aikaan päätapahtumapaikoilla, Kaukametsässä ja Vimpelin gaalaillassa.

7.3 TIEDOTUSTILAISUUDET, TIEDOTTEET JA ILMOITUKSET

Tiedotustilaisuuksia järjestettiin yhteensä kaksi. Ensimmäinen tilaisuus pidettiin kotiseutupäivien ohjelman julkaisun yhteydessä ja toinen kotiseutupäivien aloituspäivänä torstaina ennen seminaaria. Media teki molempien tiedotustilaisuuksien jälkeen Valtakunnallisista kotiseutupäivistä juttua paikallislehtiin.

Edellä mainittujen tiedotustilaisuuksien lisäksi pidettiin infotilaisuus yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille tammi-kuussa. Samassa yhteydessä myytiin käsiohjelman mainostilaa. Järjestelytoimikunnan puheenjohtaja ja koordinaattori kävivät lisäksi esittelemässä Valtakunnallisia kotiseutupäiviä Runoviikon talkooinfossa, jossa kerrottiin mahdollisuudesta osallistua kotiseutupäivien talkootyöhön.

Heinäkuun puolivälissä julkaistiin lehti-ilmoitus kotiseutupäivien retkimyynneistä Koti-Kajaanissa. Viikkoa ennen kotiseutupäiviä julkaistiin kaksi lehti-ilmoitusta Koti-Kajaanissa ja Kainuun Sanomissa. Ensimmäisellä lehti-ilmoituksella tiedotettiin yleisötapahtumista ja juhlaliputuksesta ja toisella ilmoituksella poikkeavista liikennejärjestelyistä sekä meluilmoituksesta (linnan valtausnäytös). Järjestelytoimikunnan puheenjohtaja ja koordinaattori jakoivat tiedotteet meluilmoituksesta Rantapuistoa lähinnä oleviin kerros- ja rivitaloihin Teppanaan sekä Brahenkadun varrelle.

7.4 MEDIASEURANTA

Kajaanin Valtakunnalliset kotiseutupäivät saivat paljon näkyvyyttä mediassa ennen kotiseutupäiviä ja niiden aikana. Eniten uutisoitiin Kajaanin linnan piirityksestä ja pyroteknisestä räjäytyksestä. Kotiseutupäivien aikaan muita yleisimmin esiin nostettuja aiheita olivat kotiseuturakkaus, kotiseututyö sekä kansallispukujen käyttö. Tarkempi mediaseuranta liitteenä (Liite 2).

8. TALOUS

Valtakunnallisten kotiseutupäivien kokonaisbudjetiksi arvioitiin 75 000 €. Syyskuun 2016 tilanteessa tapahtuman tulot olivat noin 54 000 € ja menot 86 000 €. Suurin kuluerä muodostui kaupunkilaisille avoimesta linnan valtausnäytöksestä ja pyroteknisestä räjäytyksestä kokonaiskustannusten ollessa noin 20 000 €. Lopullinen tilitys valmistuu vuoden 2016 loppuun mennessä. Osallistujamäärätavoite ylittyi positiivisesti, jonka ansiosta osallistumismaksu ja kertyi arvioitua enemmän. Retkiä myytiin ilmoittautumisajan päättymisen jälkeen Kajaani Infossa kaikille retkistä kiinnostuneille. Retkituottoja saatiin tällä tavalla lisää.

Kotiseutupäivien tulonlähteitä olivat muun muassa käsiohjelman mainostilan myynti, yhteistyökumppaneiden näkyvyys markkinointimateriaaleissa, retkitarjonta, gaalan illalliskortit sekä tapahtuman osallistumispaketit.

Kajaanin kaupunki sai toiminta-avustusta Kainuun liitolta. Käsiohjelman mainostilaa ostivat Kainuun Osuuspankki, Metsähallitus, Paltamon kunta ja Kajaanin evankelis-luterilainen kirkko. Tapahtuman vierasrahoitus ei toteutunut suunnitelman mukaan. Yrityksiä ja kuntia ei saatu mukaan arvioidun mukaisesti. Suomen Kotiseutuliitto osallistui oman ohjelmansa järjestämisestä aiheutuviin kuluihin. Kainuun museo- ja kotiseutuyhdistys vastasi toritapahtuman järjestämisestä ja siitä aiheutuvista kustannuksista Olvi-säätiöltä saadulla tuella.

Markkinointimateriaalit suunniteltiin mahdollisimman pitkälle itse, jonka johdosta saatiin säästöjä markkinointikuluissa. Materiaalien painatuksissa hyödynnettiin ensisijaisesti Kajaanin kaupungin omaa painatuskeskusta. Ne materiaalit, joita ei voitu tehdä itse, hankittiin muilta toimittajilta. Hankinnat kilpailutettiin ja tarjouksista valittiin edullisin vaihtoehto.

9. PALAUTEKYSELY JA TULOKSET

Kotiseutupäivien osallistujilta kerättiin palautetta sähköisellä kyselyllä kotiseutupäivien jälkeen. Vastauksia tuli yhteensä 39 kpl sekä kolme vastausta sähköpostitse. Yhteenvedo vastauksista on liitteenä.

Yhteenvetona palautekyselystä voi todeta, että Valtakunnalliset kotiseutupäivät Kajaanissa onnistuivat hyvin. Kysyimme osallistujilta seuraavaa:

1. Mikä oli Kajaanin Valtakunnallisilla kotiseutupäivillä hyvää ja toimivaa?
2. Mitä olisi voitu tehdä toisin?
3. Millaisia aiheita tulevilla kotiseutupäivillä pitäisi käsitellä esimerkiksi seminaareissa ja kammareissa?
4. Mikä jäi erityisesti mieleen kotiseutupäiviltä?
5. Palautetta järjestäjälle

Kotiseutupäivien osallistajat antoivat palautetta ohjelmista, tapahtuman järjestelyistä sekä yleisesti Kajaanista ja Kainuusta. Eniten kiitosta saivat monipuolinen ohjelmatarjonta, lyhyet välimatkat, kainuulaiset maut, mukavat tapaamiset hienoissa maisemissa sekä ystävälliset paikalliset ihmiset. Kulttuurielämyksiä Leinon ja Lönnrotin jallanjäljissä sekä historian näyttävää esille tuomista linnan valtausnäytöksessä kiiteltiin myös. Erityisesti osallistujille jäi mieleen vaikuttava historiallinen näytös Kajaanin linnan valtauksesta ja linnan pyrotekninen räjäytys, joka toistui useissa vastauksissa.

Kotiseutupäivien osallistajat toivoivat enemmän nuorten aktivointia kotiseututyöhön ja heidän osallistumista yhdistystoimintaan. Osallistajat antoivat myös palautetta siitä, mitä olisi voitu tehdä toisin. Seminaarin puoliväliin olisi toivottu taukoa. Lisäksi opasteita olisi kaivattu enemmän. Osa toivoi, että kotiseutupäivät voisi jatkossa tiivistää kahteen tai kolmeen päivään. Infopisteen aukioloaikoja toivottiin pidemmiksi.

Kuva: Mintta Rimpiläinen

10. KIITOS!

”Palautteita lukiessa tulin kyllä niin hyvälle mielelle”, kerroin järjestelytoimikunnan kokouksessa tapahtuman jälkeen. Valtakunnalliset kotiseutupäivät onnistuivat Kajaanissa upeasti ja suunnitellusti.

Ohjelma syntyi kuin itsestään. Teeman punainen lanka kulki koko ajan suunnittelussa mukana. Lisäksi järjestäjien yhteinen myönteinen tahtotila saada aikaan onnistunut tapahtuma, kantoi pitkälle. Ohjelmassa haluttiin tuoda esille Kajaanin ja Kainuun vahvuuksia, Tienviitta tulevaisuuteen -teemaa sekä historiaa ja nykyisyyttä. Eri-tyisesti historia, kulttuuri ja luonto korostuivat paikkakuntamme omaleimaisuudessa.

Yhteistyö eri toimijoiden välillä oli hyvin sujuvaa. Tapahtuman järjestäminen vaati suuren ponnistuksen, mutta lopulta se palkitsi. Mielestäni kaikki se kokemus ja elämys, mitä tapahtuma kokonaisuudessaan antoi, on mittaamattoman arvokasta. Uusia ajatuksia, uusia yhteistyöverkostoja, uusia tapoja tehdä asioita... Kotiseutupäivien aikana oli hienoa päästä itsekin nauttimaan tekemänsä työnsä tuloksesta.

Kajaanin kaupunki, Suomen Kotiseutuliitto ja Kainuun liitto kiittävät kaikkia tapahtumaan osallistuneita, järjestelyissä mukana olleita tahoja sekä yhteistyökumppaneita. Kotiseutupäivien vieraat tekivät Kajaanin Valtakunnallisista kotiseutupäivistä ikimuistoisen juhlan!

Minta Rimpiläinen
koordinaattori
Kajaanin kaupunki

11. LIITTEET

Liite 1 Toimikunnat

Liite 2 Mediaseuranta

Liite 3 Palautekyselyn tulokset

Liite 4 Verkkosivujen kävijämäärät